

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

6 юни 2013 година*

„Конкуренция — Достъп до преписката — Съдебно производство относно глоби за нарушение на член 101 ДФЕС — Трети предприятия, които искат да предявят иск за обезщетение за вреди — Национална правна уредба, която поставя достъпа до преписката в зависимост от съгласието на всички страни в производството — Принцип на ефективност“

По дело C-536/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberlandesgericht Wien (Австрия) с акт от 12 октомври 2011 г., постъпил в Съда на 20 октомври 2011 г., в рамките на производство по дело

Bundewettbewerbsbehörde

срещу

Donau Chemie AG,

Donauchem GmbH,

DC Druck-Chemie Süd GmbH & Co KG,

Brenntag Austria Holding GmbH,

Brenntag CEE GmbH,

ASK Chemicals GmbH, по-рано Ashland-Südchemie-Kernfest GmbH,

ASK Chemicals Austria GmbH, по-рано Ashland Südchemie Hantos GmbH,

в присъствието на:

Bundeskartellamt,

Verband Druck und Medientechnik,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н А. Tizzano (докладчик), председател на състав, г-н М. Pešič, г-н Е. Levits, г-н М. Safjan и г-жа М. Berger, съдии,

генерален адвокат: г-н N. Jääskinen,

* Език на производството: немски.

секретар: г-жа С. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 4 октомври 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Bundeswettbewerbsbehörde, от г-н Т. Thanner и г-жа N. Harsdorf Enderndorf, в качеството на представители,
- за Donau Chemie AG и Donauchem GmbH, от S. Polster и C. Mayer, Rechtsanwälte,
- за DC Druck-Chemie Süd GmbH & Co KG, от C. Hummer, Rechtsanwältin,
- за Brenntag CEE GmbH, от A. Reidlinger, Rechtsanwalt,
- за ASK Chemicals GmbH, по-рано Ashland-Südchemie-Kernfest GmbH, и ASK Chemicals Austria GmbH, по-рано Ashland Südchemie Hantos GmbH, от F. Urlesberger, Rechtsanwalt,
- за Verband Druck & Medientechnik, от Т. Richter, Rechtsanwalt,
- за австрийското правителство, от г-н А. Posch, в качеството на представител,
- за белгийското правителство, от г-н Т. Materne и г-н J.-C. Halleux, в качеството на представители,
- за германското правителство, от г-жа А. Wiedmann и г-н Т. Henze, в качеството на представители,
- за испанското правителство, от г-жа S. Centeno Huerta, в качеството на представител,
- за френското правителство, от г-н J. Gstalter, в качеството на представител,
- за италианското правителство, от г-жа G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от г-н M. Santoro, avvocato dello Stato,
- за Европейската комисия, от г-жа А. Antoniadis и г-н P. Van Nuffel, в качеството на представители,
- за Надзорния орган на ЕАСТ, от г-н M. Schneider и г-н X. Lewis, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 7 февруари 2013 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на принципите на ефективност и равностойност с оглед на приложимите в австрийския правен ред правила относно исковете за обезщетение поради нарушение на конкурентното право на Съюза.

- 2 Запитването е отправено в рамките на производство пред Oberlandesgericht Wien, заседаващ като Kartellgericht (съд по конкуренцията), чийто предмет е искане от сдружението на предприятия Verband Druck & Medientechnik (наричано по-нататък „VDMT“) за предоставяне на достъп до преписката по съдебното производство, образувано от Bundeswettbewerbsbehörde (австрийски федерален орган по конкуренцията, наричан по-нататък „BWB“) срещу Donau Chemie AG, Donauchem GmbH, DC Druck-Chemie Süd GmbH & Co KG, Brenntag Austria Holding GmbH, Brenntag CEE GmbH, ASK Chemicals GmbH, по-рано Ashland-Südchemie-Kernfest GmbH, и ASK Chemicals Austria GmbH, по-рано Ashland Südchemie Hantos GmbH (наричани по-нататък заедно „Donau Chemie и др.“), приключило с влязло в сила решение на Oberlandesgericht Wien, което осъжда последните дружества да заплатят глоба поради участието им в картел в нарушение на член 101 ДФЕС.

Австрийското право

- 3 Член 39, параграф 2 от Закона от 2005 г. относно картелите (Kartellgesetz 2005, наричан по-нататък „KartG“), гласи:

„Лица, които не са страни в производството, могат да получат достъп до преписката на съда по конкуренцията само със съгласието на страните“.

- 4 Член 219 от австрийския граждански процесуален кодекс (Zivilprozessordnung, наричан по-нататък „ZPO“), гласи:

„1. Страните могат да получат достъп, да направят на собствени разноски копия и да получат извлечения от всички преписки, отнасящи се до тяхното производство, които се намират в съда (преписка по производството), с изключение на проектите на съдебни решения и на определения, протоколите от разискванията и гласуването на съда, както и документи, съдържащи дисциплинарни разпоредби.

2. Със съгласието на двете страни трети лица могат да получат достъп по същия начин, да направят копия на материалите и да получат извлечения (на хартиен носител) от тях на собствени разноски, доколкото този достъп не противоречи на по-висши легитимни интереси на друго лице или на по-висши обществени интереси по смисъла на член 26, параграф 2, първо изречение от Закона за защита на данните от 2000 г. [Datenschutzgesetz 2000]. Ако такова съгласие липсва, третата страна може да получи достъп до преписката и копия от нея само ако докаже, че има правен интерес от това.

[...]“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 5 С решение от 26 март 2010 г. Oberlandesgericht Wien налага глоби на обща стойност 1,5 милиона евро на Donau Chemie и др. по-специално за нарушение на член 101 ДФЕС на пазара на едро на химикали за печатарската промишленост. С решение от 4 октомври 2010 г. Oberster Gerichtshof потвърждава като апелативна инстанция това решение на Oberlandesgericht Wien, което по този начин придобива сила на пресъдено нещо.
- 6 VDMT е създадено, за да защитава интересите на своите членове, сред които по-специално са предприятия от печатарската промишленост. На 3 юли 2011 г. на основание член 219, параграф 2 от ZPO сдружението иска от Oberlandesgericht Wien достъп до преписката по съдебното производство между BWB и Donau Chemie и др. Целта на това искане е да се съберат сведения, които да позволят по-конкретно проверката на характера и размера на вредата,

евентуално претърпяна от членовете на VDMТ, поради извършените от Donau Chemie и др. нарушения и да се прецени възможността за предявяване на иск срещу тези предприятия за поправяне на вредите.

- 7 Като се позовават на член 39, параграф 2 от KartG, всички страни в съдебното производство между BWB и Donau Chemie и др. по същество отказват да разрешат на VDMТ достъп до посочената преписка.
- 8 В това отношение Oberlandesgericht Wien отбелязва, че за разлика от предвиденото в член 219, параграф 2 от ZPO, член 39, параграф 2 от KartG изключва всякаква възможност съдът да разреши, при липсата на съгласие на страните, достъп до преписките по съдебните производства в областта на конкуренцията и това е така дори когато авторът на искането за достъп може валидно да твърди, че има правен интерес. С други думи, според запитващата юрисдикция в австрийската система самият законодател е претеглил, от една страна, общия интерес на федералния орган по конкуренция да получи информация и да разкрие нарушенията на конкурентното право, а от друга страна, интереса на третите лица да получат достъп до преписките, за да се улесни предявяването на иски за поправяне на вреди. Така при това претегляне се отдава абсолютно предпочитание на първия от посочените интереси в ущърб на втория. От това следва, че дори само една от страните в производството да не даде съгласието си, съдът, който няма право да претегля засегнатите интереси, според тази юрисдикция е длъжен по общо правило да откаже на третите лица да се запознаят с преписката.
- 9 Посочената юрисдикция обаче напомня, че съгласно Решение от 14 юни 2011 г. по дело Pfleiderer (C-360/09, Сборник, стр. I-5161) разпоредбите на картелното право на Съюза допускат възможност лицето да получи достъп до документи — отнасящи се до нарушителя на конкурентното право на Съюза — от производството по освобождаване от глоби или намаляване на техния размер. Всъщност, след като в тази област няма задължителни норми на правото на Съюза, държавите членки са компетентни да установяват и прилагат национални правила за достъпа на увредените от картела лица до документите по производствата за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер.
- 10 При все това Oberlandesgericht Wien подчертава, че в точки 30 и 31 от Решение по дело Pfleiderer, посочено по-горе, Съдът е уточнил също че при спазване на принципа на ефективност трябва да се следи прилаганите национални правила да не са уредени по начин, който да прави получаването на обезщетение практически невъзможно или прекомерно трудно и интересът, от една страна, от оповестяването на доброволно предоставените от кандидата за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер сведения трябва да се претегли спрямо интереса от запазването на поверителността им, от друга страна. Националните юрисдикции следва да претеглят тези интереси във всеки отделен случай съгласно националното право и с оглед на всички релевантни обстоятелства по конкретното дело.
- 11 При това положение Oberlandesgericht Wien има съмнения относно съвместимостта на член 39, параграф 2 от KartG с посоченото тълкуване на приложимото право на Съюза, доколкото тази разпоредба изключва всяка възможност съдът да претегля засегнатите интереси.
- 12 По-нататък, като напомня извършеното в точка 30 от Решение по дело Pfleiderer, посочено по-горе, позоваване на принципа на равностойност, запитващата юрисдикция се пита още дали, макар член 39, параграф 2 от KartG да се прилага по един и същ начин към всяко производство в областта на картелите — независимо дали се основава на националното право или на правото на Съюза, — тази разпоредба все пак не противоречи на посочения принцип, доколкото тя не се прилага за иски за поправяне на вреди, претърпени от нарушение, извършено в други области на гражданското право или на наказателното право, и що се отнася до достъпа до преписката, тези иски се уреждат по-благоприятно от член 219, параграф 2 от ZPO.

- 13 При тези условия Oberlandesgericht Wien решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Допуска ли правото на Съюза, по-специално в светлината на Решение [по дело Pfleiderer, посочено по-горе], разпорежба от национално картелно право, според която — (също и) в производства, в които се прилага член 101 [ДФЕС] или член 102 [ДФЕС], във връзка с Регламент [(ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74)] — достъп до преписките на компетентния по спорове относно картелното право съд може да се предоставя на трети лица, които не са страни в производството, с цел подготовка на иски за обезщетение за вреди срещу участниците в картел, само при условие че всички страни в производството без изключение дадат съгласието си за това, като същата национална разпорежба не дава възможност на националния съд във всеки конкретен случай да претегля защитените от правото на Съюза интереси, за да определи условията за разрешаване или за отказ на достъпа до съответната преписка?

При отрицателен отговор на първия въпрос:

2) В този случай допуска ли правото на Съюза такава национална разпорежба, когато тя несъмнено се прилага по един и същ начин към изцяло национални картелни производства и при това не предвижда никакви специални правила за разрешаване на достъп до документи, предоставени от кандидати за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, когато сходните национални разпоребди позволяват в други видове производства — по-специално в спорни и в безспорни граждански или в наказателни производства — достъп до преписката по делото и без съгласието на страните, при условие че третото лице, които не е страна в производството, докаже, че има правен интерес за достъп до преписката по делото, и в конкретния случай този достъп не противоречи на по-висши интереси на друго лице или на по-висши обществени интереси?“

По допустимостта

- 14 Европейската комисия се съмнява в допустимостта на преюдициалното запитване, като счита, че то има хипотетичен характер. Всъщност нищо в преюдициалното запитване не позволявало да се установи, че в случая са изпълнени изискванията от член 219, параграф 2, второ изречение от ZPO условия, по-специално що се отнася до наличието на легитимен интерес за VDMT да получи достъп до съответната преписка, независимо от отказа на съответните страни да дадат съгласие. Следователно, дори ако запитващият съд трябва да приеме, че член 39, параграф 2 от KartG е несъвместим с правото на Съюза и да не приложи тази разпорежба, във всеки случай не било установено, че VDMT ще има право на достъп до съответната преписка на основание на посочената разпорежба от ZPO.
- 15 В това отношение следва да се припомни, че в рамките на производството по член 267 ДФЕС, основано на ясно разделение на правомощията между националните юрисдикции и Съда, само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от произнасяне по реда на преюдициалното производство, за да може да постанови решението си, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, щом поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (вж. по-специално Решение от 21 февруари 2013 г. по дело *Fédération Cynologique Internationale*, C-561/11, точка 26 и цитираната съдебна практика).

- 16 Отказът от произнасяне по отправен от национална юрисдикция преюдициален въпрос всъщност е възможен само ако е очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора по главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите фактически и правни елементи, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (вж. по-специално Решение по дело *Fédération Cynologique Internationale*, посочено по-горе, точка 27 и цитираната съдебна практика).
- 17 Следва да се отбележи, че настоящият случай не е такъв.
- 18 Всъщност от материалите, с които Съдът разполага, следва, че член 39, параграф 2 от *KartG* е специална разпоредба, която урежда исканията за достъп до преписките по производствата в областта на конкуренцията, и че на това основание той изключва прилагането на общото правило по член 219, параграф 2 от *ZPO* към тези производства. Следователно само ако в резултат на предоставения от Съда отговор запитващата юрисдикция приеме, че член 39, параграф 2 от *KartG* е несъвместим с правото на Съюза, и поради това не го приложи, в случая би трябвало да бъдат изпълнени условията за прилагане на член 219, параграф 2, второ изречение от *ZPO*, в това число условието, според което при липса на съгласие на страните трябва да се докаже наличието на правен интерес. Ако обаче вследствие посочения отговор запитващата юрисдикция трябва да приеме, че член 39, параграф 2 от *KartG* е съвместим с правото на Съюза, би могло да има произнасяне по искането на *VDMT* за достъп до съответната преписка на основание само на тази разпоредба, която в случая би довела до неприложимостта на член 219, параграф 2 от *ZPO*.
- 19 При тези условия отговорът на поставените въпроси е явно релевантен за целите на разрешаване на спора по главното производство и следователно преюдициалното запитване е допустимо.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

- 20 За да се отговори на поставените от запитващата юрисдикция въпроси, следва веднага да се напомни, че наред с налагането на задължения на частноправните субекти правото на Съюза е насочено и към пораждането на права, които стават част от техния патримониум. Тези права възникват не само когато са изрично уредени в Договорите, но и вследствие на задълженията, които тези договори налагат по ясно определен начин както на частноправните субекти, така и на държавите членки и на институциите на Съюза (вж. в този смисъл Решение от 19 ноември 1991 г. по дело *Francovich* и др., C-6/90 и C-9/90, *Recueil*, стр. I-5357, точка 31, както и Решение от 20 септември 2001 г. по дело *Courage* и *Crehan*, C-453/99, *Recueil*, стр. I-6297, точка 19 и цитираната съдебна практика).
- 21 В този контекст Съдът вече е уточнил, че тъй като член 101, параграф 1 ДФЕС има непосредствено действие в отношенията между частноправните субекти и поражда права за страните в процеса (Решение от 13 юли 2006 г. по дело *Manfredi* и др., C-295/04-C-298/04, *Recueil*, стр. I-6619, точка 39 и цитираната съдебна практика), би било поставено под въпрос полезното действие на забраната, установена в тази разпоредба, ако не е възможно всеки да иска да бъдат поправени вредите, които евентуално е претърпял от договор или поведение, който/което може да ограничи или наруши конкуренцията (Решение по дело *Courage* и *Crehan*, посочено по-горе, точка 26).

- 22 Както обаче следва от постоянната съдебна практика, националните юрисдикции, натоварени с прилагането в рамките на своята компетентност на разпоредбите на правото на Съюза, следва не само да гарантират пълното действие на тези норми, но и да защитават правата, които те предоставят на частноправните субекти (вж. в този смисъл Решение от 9 март 1978 г. по дело *Simmenthal*, 106/77, *Recueil*, стр. 629, точка 16, Решение от 19 юни 1990 г. по дело *Factortame* и др., C-213/89, *Recueil*, стр. I-2433, точка 19, Решение по дело *Courage* и *Crehan*, посочено по-горе, точка 25 и Решение по дело *Manfredi* и др., посочено по-горе, точка 89).
- 23 Така, от една страна, правото на всяко лице да иска поправяне на вредата, която евентуално е претърпяло от договор или поведение, който/което може да ограничи или наруши конкуренцията в нарушение по-специално на член 101, параграф 1 ДФЕС, укрепва действието на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, доколкото може да възпре сключването на споразумения и следването на практики, най-често скрити, които могат да ограничат или нарушат конкуренцията, като по този начин се допринася за поддържането на ефективно равнище на конкуренция в Европейския съюз (вж. в този смисъл Решение по дело *Courage* и *Crehan*, посочено по-горе, точки 26 и 27, Решение по дело *Manfredi* и др., посочено по-горе, точка 91 и Решение по дело *Pfleiderer*, посочено по-горе, точка 28).
- 24 От друга страна, това право представлява ефикасна защита срещу вредоносните последици, които всяко нарушение на посочения член 101, параграф 1 може да произведе спрямо частноправните субекти, доколкото позволява на лицата, претърпели вреда поради посоченото нарушение, да искат пълна компенсация не само на действително претърпяната вреда (*damnum emergens*), но и на пропуснатите ползи (*lucrum cessans*), както и плащането на лихви (вж. в този смисъл Решение по дело *Manfredi* и др., посочено по-горе, точка 95).
- 25 При липсата на правна уредба на Съюза по този въпрос във вътрешния правен ред на всяка държава членка трябва да се определят процесуалните правила относно съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които страните в процеса черпят от непосредственото действие на правото на Съюза.
- 26 Що се отнася по-конкретно до процесуалните правила относно исковете за обезщетение поради нарушение на правилата на конкуренцията, държавите членки са компетентни да установяват и прилагат национални правила за достъп на лицата, които считат, че са увредени от картел, до документите от националните производства относно тази картел (вж. в този смисъл Решение по дело *Pfleiderer*, посочено по-горе, точка 23).
- 27 Все пак, макар и да са компетентни да установяват и прилагат тези правила, държавите членки трябва да упражняват тази компетентност при спазване на правото на Съюза. В частност правилата, приложими относно съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които страните в процеса черпят от непосредственото действие на правото на Съюза, не трябва да са по-неблагоприятни от правилата относно сходни съдебни производства по вътрешното право (принцип на равностойност) и не трябва да правят практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правата, предоставени от правния ред на Съюза (принцип на ефективност) (вж. Решение по дело *Courage* и *Crehan*, посочено по-горе, точка 29, Решение по дело *Manfredi* и др., посочено по-горе, точка 62 и Решение от 30 май 2013 г. по дело *Jörgös*, C-397/11, точка 29). В това отношение и конкретно в областта на правото на конкуренция тези правила не трябва да възпрепятстват ефективното прилагане на членове 101 ДФЕС и 102 ДФЕС (вж. Решение по дело *Pfleiderer*, посочено по-горе, точка 24 и Решение от 7 декември 2010 г. по дело *VEBIC*, C-439/08, *Сборник*, стр. I-12471, точка 57).
- 28 В светлината на тези съображения следва да се отговори на въпросите, поставени от запитващата юрисдикция.

По първия въпрос

- 29 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали правото на Съюза, в частност принципът на ефективност, не допуска разпоредба на националното право, съгласно която достъпът до документите — съдържащи се преписката по национално производство относно прилагането на член 101 ДФЕС, включително до документите, оповестени в рамките на програма за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер — на трети лица, които не са страни по това производство и които възнамеряват да предявят иски за обезщетение на вреди срещу участниците в картел, зависи само от съгласието на всички страни в посоченото производство, без на националните юрисдикции да е оставена никаква възможност за претегляне на засегнатите интереси.
- 30 За да се отговори на този въпрос, следва да се отбележи, че при упражняване на тяхната компетентност за целите на прилагането на националните правила във връзка с правото на достъп на лицата, които се считат за увредени от картел, до документите от националните производства относно този картел, е необходимо националните юрисдикции да претеглят интересите, които обосновават оповестяването на информация и тяхната защита (вж. в този смисъл Решение по дело Pfleiderer, посочено по-горе, точка 30).
- 31 Необходимостта от такова претегляне на интереси се корени във факта, че по-специално в областта на конкуренцията всяко стриктно правило, както абсолютният отказ на достъп до въпросните документи, така и общият достъп до тези документи, може да засегне ефективното прилагане по-специално на член 101 ДФЕС и на правата, които тази разпоредба предоставя на частноправните субекти.
- 32 Всъщност, от една страна, що се отнася до правило, че трябва да бъде отказан достъпът до всеки документ по производство в областта на конкуренцията, се налага изводът, че такова правило би могло да направи невъзможна или най-малкото прекомерно трудна защитата на правото на обезщетение, което имат увредените от нарушение на член 101 ДФЕС лица. Това е така по-специално когато само достъпът до документи от преписката по производството пред компетентния национален орган по конкуренция дава възможност на тези лица да се сдобият с доказателствата, необходими за да обосноват искането си за поправяне на вредите. Всъщност, когато посочените лица нямат никаква друга възможност да се снабдят с тези доказателства, отказът да им се предостави достъп до посочената преписка лишава от всякакво полезно действие правото на обезщетение, което те черпят непосредствено от законодателството на Съюза.
- 33 Що се отнася, от друга страна, до правило, че всеки документ от производство в областта на конкуренцията трябва да бъде представен на поискалото го лице само с мотива че то възнамерява да предяви иск за поправяне на вреди, следва да се отбележи преди всичко, че такова правило за общ достъп не е необходимо, за да осигури ефективна защита на правото на обезщетение на поискалото достъпа лице, доколкото е малко вероятно да се наложи искът за поправяне на вредите да се основава на цялата информация, съдържаща се в преписката по това производство. На следващо място, това правило би могло да доведе до нарушение на други права, които законодателството на Съюза предоставя по-специално на засегнатите предприятия, каквито са правото да се запази професионалната тайна или търговската тайна, или на засегнатите частноправни субекти, каквото е например правото на защита на личните данни. Накрая, такъв общ достъп би могъл да навреди и на обществените интереси, като например ефикасността на политиката на преследване на нарушенията на конкурентното право, тъй като би могъл да разубеди участващите в нарушение по членове 101 ДФЕС и 102 ДФЕС лица да сътрудничат на органите по конкуренция (вж. в този смисъл Решение по дело Pfleiderer, посочено по-горе, точка 27).

- 34 От това, както Съдът вече е имал възможност да уточни, произтича, че националните юрисдикции могат да претеглят интересите, обосноваващи оповестяването на информация, и тяхната защита само във всеки отделен случай съгласно националното право и с оглед на всички релевантни обстоятелства по конкретното дело (Решение по дело Pfeiderer, посочено по-горе, точка 31).
- 35 Макар без съмнение да е вярно, както отбелязва австрийското правителство, че посоченото претегляне трябва да се извърши съгласно националното право, това право не може да бъде уредено така, че да изключва всяка възможност националните юрисдикции да извършат такова претегляне във всеки отделен случай.
- 36 Все пак от преюдициалното запитване и от всички представени становища пред Съда следва, че по смисъла на член 39, параграф 2 от KartG достъп до преписката на съда по конкуренцията се предоставя само при условие че никоя от страните в производството не се противопостави на това.
- 37 При това положение националните юрисдикции, които трябва да се произнесат по искане за достъп до тази преписка, нямат никаква възможност да претеглят защитените от правото на Съюза интереси. В частност тези юрисдикции, които имат право само да отбележат изразеното от страните в производството съгласие или отказ да се разкрие информация от посочената преписка, не могат да се намесят, за да защитят по-висши обществени интереси или по-висши легитимни интереси на други лица, по-специално за да се даде възможност исканите документи да бъдат оповестени в случай на отказ от една от тези страни.
- 38 Освен това също от преюдициалното запитване следва, че страните в производството пред съда по конкуренцията могат да откажат достъп до преписката, без да трябва да изтъкват каквато и да било обосновка. Поради тази възможност на практика има риск от системно отхвърляне на всяко искане за достъп, по-специално когато то се отнася до документи, чието разкриване противоречи на интересите на страните в производството, включително до такива, които биха могли да съдържат доказателства, на които би могъл да се основе иск за поправяне на вреди и до които лицето не може да получи достъп по друг начин.
- 39 От това следва, че доколкото разглежданото в главното производство национално правило оставя на страните в производството, нарушили член 101 ДФЕС, възможността да възпрепятстват лицата, които твърдят, че са увредени от нарушението на тази разпоредба, да получат достъп до въпросните документи, без да отчита обстоятелството, че този достъп може да е единствената възможност, с която тези лица разполагат, за да получат доказателствата, необходими за обосноваване на иска си за поправяне на вредите, това правило може да направи прекомерно трудно упражняването на правото на обезщетение, което посочените лица черпят от законодателството на Съюза.
- 40 Това тълкуване не може да бъде опровергано от довода на австрийското правителство, че такова правило било необходимо, по-специално що се отнася до документите, предоставени от страните в преписката по производството, което прилага програма за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, за да се осигури ефикасността на такава програма и по този начин на прилагането на член 101 ДФЕС.
- 41 Несъмнено, както бе отбелязано в точка 33 от настоящото решение, държавите членки не могат да уредят достъпа до преписката по начин, който засяга обществени интереси, каквито са по-специално ефикасността на политиката на преследване на нарушенията на конкурентното право.

- 42 В това отношение Съдът признава, че програмите за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер са полезни инструменти за ефикасно разкриване и прекратяване на нарушенията на правилата на конкуренцията и в този смисъл обслужват целта за ефективно прилагане на член 101 ДФЕС, както и на член 102 ДФЕС, и че ефикасността на тези програми може да намалее с оповестяването на документи от производството за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер на лицата, които искат да предявят иск за обезщетение на вреди. Всъщност логично е да се приеме, че ако има вероятност от такова оповестяване, готовността на участник в нарушение на конкурентното право да се възползва от възможностите на тези програми за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер би намалела (Решение по дело Pfleiderer, посочено по-горе, точки 25—27).
- 43 Следва обаче да се приеме, че макар тези съображения да могат да обосноват възможността да бъде отказан достъпът до определени документи от преписката по национално производство в областта на конкуренцията, те не означават, че този достъп може да бъде отказан системно, тъй като всяко искане за достъп до въпросните документи трябва да бъде преценявано във всеки отделен случай, като се вземат предвид всички обстоятелства по делото (вж. в този смисъл Решение по дело Pfleiderer, посочено по-горе, точка 31).
- 44 При тази преценка националните юрисдикции следва да оценят, от една страна, интереса на поискалото достъп до тези документи лице да подготви своя иск за поправка на вреди, в частност предвид други възможности, с които евентуално разполага.
- 45 От друга страна, тези юрисдикции трябва да вземат предвид вредоносните последици, до които такъв отказ може действително да доведе предвид обществените интереси или легитимните интереси на други лица.
- 46 В частност, що се отнася до обществения интерес от ефикасността на програмите за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, на който австрийското правителство се позовава в случая, следва да се отбележи, че предвид значението на исковите за обезщетение на вреди, предявени пред националните юрисдикции за поддържането на ефективна конкуренция в Съюза (вж. Решение по дело Courage и Crehan, посочено по-горе, точка 27), за да се обоснове отказ на достъп до доказателства от преписката по производство в областта на конкуренцията, необходими за да се обосноват тези искове, не е достатъчно само да се изтъкне рискът, че достъпът до тези доказателства може да засегне ефикасността на програма за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, в рамките на която тези документи са оповестени пред орган по конкуренцията.
- 47 За сметка на това обстоятелството, че такъв отказ може да възпрепятства предявяването на посочените искове, като предостави на засегнатите предприятия — които може вече да ползват освобождаване, поне частично, от имуществени санкции — възможността да не изпълнят и задължението си да обезщетят вредите, резултат от нарушение на член 101 ДФЕС, и то в ущърб на увредените лица, изисква този отказ да е основан на императивни съображения, свързани със защитата на посочения интерес и приложими за всеки документ, до който е отказан достъп.
- 48 Всъщност само наличието на риск даден документ да засегне конкретно обществения интерес от ефикасност на националната програма за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер може да обоснове неразкриването на този документ.
- 49 Предвид всички гореизложени съображения на първия въпрос следва да се отговори, че правото на Съюза, в частност принципът на ефективност, не допуска разпоредба на националното право, съгласно която достъпът до документите от преписката по национално производство относно прилагането на член 101 ДФЕС, включително до документите, оповестени в рамките на програма за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер на трети лица, които не са страни в това производство и които възнамеряват да предявят искове за обезщетение на

вреди срещу участниците в картел, зависи само от съгласието на всички страни в посоченото производство, без да оставя на националните юрисдикции никаква възможност да извършат претегляне на засегнатите интереси.

По втория преюдициален въпрос

- 50 Предвид отговора на първия въпрос не е необходимо да се отговаря на втория.

По съдебните разноски

- 51 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Правото на Съюза, в частност принципът на ефективност, не допуска разпоредба на националното право, съгласно която достъпът до документите от преписката по национално производство относно прилагането на член 101 ДФЕС, включително до документите, оповестени в рамките на програма за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер на трети лица, които не са страни в това производство и които възнамеряват да предявят иски за обезщетение на вреди срещу участниците в картел, зависи само от съгласието на всички страни в посоченото производство, без да оставя на националните юрисдикции никаква възможност да извършат претегляне на засегнатите интереси.

Подписи